

MEMORIAŁ
General Marii Wittek

Zesłozenie tezek 1999.

opracowanie 2013r. A. Roj.

A. Roj. '99

3-380 Krynica-Zdrój

LWP

brak 209 i 201.

Kpt

CHOMICKA Helena

2016/usk

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — 2016/LSV
..... CHONICKA Helena
.....

I/1. Relacja

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację V 2, 3, 5, 6

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – Inne...

IV. Korespondencja

.....
.....
.....
.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne 2

VI. Fotografie

II MATERIAŁY UZUPEKNIAJĄCE RELACJĘ

Ankieta socjologiczna opracowana przez Jrenę Królikowską z W. u. w 1967r. Cel badawczy ankiety dotyczył losów kombatantek I i II Armii Wojska Polskiego po wojnie. Ankieta wypełniana przez Helenę Chojnicką podpisane własnoręcznie, maszyną, oryginał, K. 3. S. 6

Ankieta przeszła do Fundacji Jrena Królikowska w 1999r.

A 23/4

Irena Królikowska
Warszawa 10, ul. Sempołowskiej 3 m.25.

Warszawa, dnia1967r.

A N K I E T A

Zamierzam napisać pracę o losach kombatantek po wojnie. Jako jedna spośród Was, pragnę poznać historię Waszego życia, która pomoże mi zbadać wpływ służby wojskowej kobiet na ich późniejszą pozycję w społeczeństwie i rodzinie. Proszę więc uprzejmie o szczerą odpowiedź na postawione niżej pytania, ewentualnie dołączenie na osobnej kartce swego życiorysu. Jeżeli pragniecie pozostać nieznaną, ankiety można nie podpisywać lub podać tylko wybrany pseudonim. Mile widziane wszelkie zdjęcia, które po wykorzystaniu, na życzenie adresatki, mogą być zwrócone.

Z góry dziękuję za współpracę.

- Po demobilizacji osiedliłaś się: / odpowiednie podkreśl/
 w mieście stołecznym,
 w mieście wojewódzkim,
 w mieście powiatowym,
w małym miasteczku,
 na wsi,
 w osiedlu.

Dlaczego:

✓ ze względu na stan zdrowia.

- Opisz pokrótce warunki, w jakich odbywał się Twój start życiowy po zdemobilizowaniu:

✓ Zdemobilizowaną zostałam 2.II.1951 r. z utratą zdrowia 66% - Pracę podjęłam w czerwcu 1955 r. - Przez ten okres czasu przeszłam wiele, ale przezwyciężyłam wszelkie trudności, których opisywać nie będę, ponieważ był to okres walki o byt i nie mogę bez gorzkich wspomnień o tym pisać.

3. Start ten wydatnie ułatwiła Ci : rodzina,
 przyjaciele,
 państwo,
 społeczeństwo,
 instytucje społeczne,
radziłaś sobie całkowicie samodzielnie. /odpowiednie podkreśl/

4. Czy rozpoczęłaś naukę po zdemobilizowaniu:
 tak,
 ~~nie~~.
Jeżeli tak , to dlaczego uważałaś to za konieczne:

./.

5. Rozpoczęłaś naukę - doksztalcenie się:
 - już w roku 1945,
 - kilka lat później, /kiedy/ ./.
 - kilkanaście lat później,
 - wcale nie uczyłaś się,

6. Jeśli rozpoczęłaś naukę, to czy:
 - ukończyłaś szkołę podstawową,
 - " " zawodową,
 - " " średnią ogólnokształcącą, 1945
 - " " " zawodową,
 - wyższą.

7. Co zadecydowało o takim wyborze:

./.

Jeżeli przerwałaś naukę, to podaj przyczyny tej decyzji / ile klas ukończyłaś:

./.

8. Podaj zawód , w jakim pracujesz:
pracownik umysłowy

- a/ Ile zarabiasz / jakie masz gospodarstwo/ :
850 zł. brutto za 1/2 etatu + 620 zł. renty inwalidzkiej
- b/ Jakie posiadasz mieszkanie: **garsoniera /kawalerka/ wraz z matką sparaliżowaną staruszką, liczącą 86 lat**
- c/ Czy posiadasz: Telefon,
~~radio~~,
telewizor,
adapter,
pralkę,
lodówkę,
~~odkurzacz~~,
inne;

9. Czy lubisz swoją pracę: tak,
 nie.

Dlaczego tak jest?

oży można lubić pracę, którą się wykonuje w ciemnej, zagrzybionej norze, oraz niedocenywanie pracownika?

10. Czy fakt, że byłeś żołnierzem:

- ułatwił Ci - załatwianie spraw osobistych w urzędach,
- otrzymanie pracy,
- dostanie się do szkoły,
- otrzymania mieszkania,
- awans w pracy,
- nie miał żadnego wpływu,
- utrudnił,
- nie przyznawałaś się do tego.

Podaj ciekawsze przykłady ilustrujące powyższą odpowiedź:

Przy przyjęciu do pracy nie zaliczono mi lat pracy w wojsku, awansuję od przypadku do przypadku, mimo, że posiadam staż pracy biurowej przed wojną i w wojsku.

Mieszkanie: otrzymałam w starym budownictwie - zimne, zagrzybione, z ciekącymi fekaliami. Starania moje zostały uwieńczone przydzielem mi w r. 1961 pokoju z używalnością kuchni, gdyż tak przewidują przepisy, jednak w tym samym czasie Ob. Drozd Konstancji przydzielono pokój z kuchnią, która zamieszkała wraz z matką, czyli do niej przepisy się nie odnosiły, a tylko do mnie jako b.żołnierza i inwalidy. Dziś Ob.Drozd pozostała sama i zajmuje przydzielone jej mieszkanie, ja zaś z chorą matką męczę się od 1963 r. w jednym pokoju i do tego z wagą w ogrzewaniu.

11. Czy służba wojskowa wyrobiła w Tobie:

- poczucie własnej godności:	<u>Tak</u>	nie.
- odwagę:	<u>tak</u>	nie.
- wytrwałość w dążeniu do celu:	<u>tak</u>	nie.

Czy możesz poprzeć to jakimiś przykładami:

że do dziś żyję i to przy zdrowych zmysłach.

12. Czy jesteś zadowolona ze swych osiągnięć: - osobistych tak , nie ---
- zawodowych tak , nie ---
- społecznych tak , nie ---
- naukowych tak , nie ---
- małżeńskich tak , nie ---
- towarzyskich tak , nie ---

13. Czy utrzymujesz więź z kombatantkami :
Tak, nie ---

Dlaczego:

✓ po demobilizacji drogi nasze się rozeszły i nie mogę nawiązać łączności.

14. Opisz swoje osiągnięcia w pracy:
✓ nie mam żadnych z uwagi na warunki w jakich się znalazłam

15. Napisz , kiedy wyszłaś za mąż, czy małżeństwo jest udane, ile masz dzieci, w jakim wieku:

16. Podaj, gdzie uczą się /uczyły się / Twoje dzieci:

./.

- Jak kierowałaś ich losami:

./.

- Czy nie zawiodły pokładanych w nich nadziei:

./.

17. Czy Twoja rodzina szczyli się tym, że byłeś żołnierzem:

- tak, bardzo,
- tak,
- jest obojętne,
- nie.

Zilustruj to przykładami:

nie ma potrzeby

18. Czy swoją przeszłość żołnierską wspominasz z przyjemnością, czy z niechęcią: **z przyjemnością**

Dlaczego tak jest:

miałam nadzieję na "lepsze jutro"

a/ czy uważasz, że służba wojskowa wpłynęła ujemnie na Twoją kobiecość?

nie

Podaj przykłady:

w każdych warunkach życia nie zatracam się swej płci

b/ czy uważasz, że służba wojskowa dała Ci jakieś szanse życiowe ?

Podaj przykłady:

jakie szanse może mieć człowiek bez zdrowia?

c/ czy ktoś Ci wytykał w sposób przykry okres służby wojskowej?

Podaj przykłady:

niejednokrotnie w czasie starań o pracę usłyszałam słowa: "a kto kazał się Wam pchać do wojska" i ostatnie słowo jakie usłyszałam "byli oficerowie to rozrabiacze i nieroby" - przyjemne?

19. Czy Twoja córka /dzisiejsza młodzież/ byłaby, Twoim zdaniem, zdolna pójść w Twoje ślady, gdyby zaszła tego potrzeba?

./.

20. Podaj:

a/ Ile miałaś lat w chwili mobilizacji:

34

b/ Jakie miałaś wykształcenie?

7 kl.gimm.

c/ Gdzie mieszkałaś przed wojną:

- miasto stołeczne,
- miasto wojewódzkie,
- ~~miasto powiatowe,~~
- miasteczko,
- wieś,
- osiedle.

d/Gdzie mieszkałaś przed mobilizacją?

Z.S.R.R. Altajski Kraj

e/ Gdzie pracowałaś?

przed wojną w Sądzie Grodzkim jako urzędnik
w czasie wojny w Z.S.R.R. jako robotnik fizyczny

f/ W jakim stopniu wojskowym opuściłaś wojsko?

kapitan

g/ Jakie otrzymałaś odznaczenia i kiedy?

"Srebrny Krzyż Zasługi" w 1945 r. oraz inne odznaczenia, które nie są zbyt ważne

21. Czy chciałabyś coś jeszcze od siebie dodać:

aby nigdy nie było wojny i inwalidów.-

Helena Chomicka
/Helena Chomicka/

Krynica-Zdrój, ul. Jastrzębia 2/9

Jeszcze raz dziękuję Ci za udzielenie pomocy w tej pracy.

IV Korespondencja

Pismo Heleny Chomiczkiej do Ireny Królakowskiej
z dnia 27 VII 1967r. zawierające dane jednostek wojskowych
w których odbywała czynna służba wojskowa.

maszynopis, oryg. podpisany Heleną Chomiczką
K. 1. S. 1

List Heleny Chomiczkiej do Ireny Królakowskiej
z dnia 10 II 1968, maszynopis, oryg. K. 1. S. 1. podpisany H. Chomiczką.

Krynica, dnia 27.VII.1967 r.

23/4

Szanowna Pani!

Powołując się na list Pani zamieszczony w tygodniku "Kobieta i Życie" Nr 30/859 - zgłaszam chęć uczestniczenia w zamierzonej przez Panią pracy i podaję mój adres oraz jednostki wojskowe, w których odbywałam czynną służbę wojskową:

Helena Chomicka - Krynica-Zdrój, ul. Jastrzębia 2/9 - pow. Nowy Sącz.

- 1/ Komisja Ewidencyjno-Poborowa 1 DP. im. T. Kościuszki w Z.S.R.R. - szeregowiec,
- 2/ IV Oddział Szt. 1 Korpusu P.S.Zbr. w Z.S.R.R. - szeregowiec - podoficer,
- 3/ Oddział Org.-Mob. Szt. 1 Armii W.P. - podoficer,
- 4/ Najwyższy Sąd Wojskowy w Warszawie - oficer,
- 5/ Wojskowy Sąd Rejonowy w Szczecinie - oficer.

Zyczę zrealizowania Pani zamierzeń i łączę poważania i uścisk dłoni

Helena Chomicka

Dulato

23 VII 02

Wydział Zarządzania Łodzi

Wydział Zarządzania Łodzi

Wydział Zarządzania Łodzi

Wydział Zarządzania Łodzi

Wydział Zarządzania Łodzi

Wydział Zarządzania Łodzi

Wydział Zarządzania Łodzi

Wydział Zarządzania Łodzi

Podaje się adresy oraz jednostki wojskowe, w których odbywają ćwiczenia

nr 30/822 - rezerwa oficerów rezerwy w rezerwie przy pułku

rezerwa oficerów

Kraków, dnia 23.VII.1902 r.

334

23/4

Krynica, dnia 10.II.1968 r.

Kochana Pani Ireno!

Serdecznie przepraszam, że tak długo nie odpowiedziałam na miły list Pani i życzenia, za które obecnie dziękuję, ale zrozumie mnie Pani, że nie lenistwo było powodem, ale brak czasu, ponieważ mam nie tylko na utrzymaniu Matkę, ale i muszę się opiekować, ponieważ od przeszło 4 lat jest sparaliżowaną i cały ciężar spoczywa na mnie. Jestem kompletnie wyczerpana, wprawdzie pracuję tylko 4 godz., ale to z kolei powoduje różne braki, które wyprowadzają mnie z równowagi i tak czas jakoś leci w tym kieracie biurowo-domowo-sklepowym. -

Jeszcze raz serdecznie przepraszam i proszę o wybaczenie.

Co do ankiety, to wypełniłam ją, a nie wysłałam ponieważ zastanawiałam się, czy w takiej formie wysłać, bo niestety nie jest taką jak bym sobie życzyła, ale jest zgodna z prawdą. Okres po demobilizacji nie wypełniłam, ponieważ naprawdę nawet myślą nie chcę wracać do tych dni; jak chętnie i miło wspominam chwile w wojsku, które były naprawdę ciężkie i czas pobytu wśród ludzi radzieckich, tak czasy po demobilizacji i to do dnia dzisiejszego wprowadzają mnie w rozgoryczenie i żal. Może to i moja wina, że nie umiałam się urządzić w cywilu - nie wiem, ale jak sięgnę myślą do tych dni, to uważam, że nie, bo trudno radzić sobie w życiu nie mając zdrowia, ani poparcia wyżej postawionych osób.

Z dawnych koleżanek jedynie od czasu do czasu utrzymuję korespondencję z Alicją Monicową, która zamieszkuje w Nałęczowie, a poza tym nie mam żadnego kontaktu; wiem, że we Wrocławiu mieszka Krystyna Głowińska, ale bliższy adres może podać Monicowa, gdyż utrzymują ze sobą łączność. Może uda mi się w tych dniach napisać do Monicowej w tej sprawie.

Mam również do Pani prośbę o ile nie sprawi to Pani kłopotu - chodzi mi o adres Zofii Bartoszewicz, a o ile mnie pamięć nie myli wyszła zamaż i prawdopodobnie nazywa się Piskurewicz - mieszka w Warszawie, bardzo bym pragnęła nawiązać z nią korespondencję, przyjaźniłyśmy się i razem pracowałyśmy w IV. Oddziale Sztabu I Korpusu - była bardzo serdeczną i miłą koleżanką. Za podanie jej adresu serdecznie Pani dziękuję i przepraszam, że może tą prośbą sprawiam Pani kłopot.

Łączę serdeczne pozdrowienia i życzenia wszelkiej pomyślności w życiu i pracy

Helena Chojnowska

V

Niezwiślane listy

informacyjne

k 2.

1939

1945

1

T. 2016/usk

ZSRR-LWP

CHOMICKA Helena

Zródło informacji:
Ankieta anonimowa z 1967 r.
korespondencja

Złożono:
Archiwum Pomorskie AK.
87-100 Toruń ul. W. Garbary 2

I. Wierzb./99

23/4

2

T. 2016/usk

Kpt. CHOMICKA Helena

W chwili mobilizacji miała 34 lata
Przed wojną pracowała u Spółdzielni Grodzkiej
Zdemobilizowana została 2 II 1951

zob. Ankieta... Chomickej.

A. Rej 2013

CHONICKA Helena

